שיסע ולא הבדיל: ת"ר וישסע אין [א] שיסע אלא ביד וכן הוא אומר °וישסעהו כשסע הגדי: לא הסיר את המוראה כו': מתני' דלא כרבי אלעזר בר"ש דתניא *א"ר אלעזר בר"ש שמעתי [ב] שמבדילין בחטאת העוף מאי בינייהו אמר רב חסדא [ג] מיצוי חטאת העוף מעכב איכא בינייהו ת"ק סבר מיצוי חטאת העוף מעכב וכיון [ד] דמצוי דם (א) קעביד מעשה עולה בחטאת העוף ור' אלעזר בר"ש סבר *מיצוי חטאת העוף לא מעכב [ה] ומחתך בשר בעלמא הוא רבא אמר שהייה בסימן שני בעולת העוף [ו] מעכב איכא בינייהו תנא קמא סבר שהייה בסימן שני בעולת העוף לא [ז] מעכב ואע"ג דשהייה קא עביד מעשה עולה בחטאת ורבי אלעזר בר"ש סבר [ח] מעכב וכיון דשהייה מחתך בשר בעלמא הוא אביי אמר רוב בשר מעכב איכא בינייהו ובפלוגתא דר' זירא ור' שמואל בר רב יצחק חד אמר שהייה בסימן שני בעולת העוף [ט] מעכב איכא בינייהו וחד אמר רוב בשר מעכב איכא בינייהו מכלל דבעינן (ב) [י] דרוב בשר בתחילה אין [יא] והתניא *כיצד מולקין חטאת העוף חותך שדרה ומפרקת בלא רוב בשר עד שמגיע לוושט או לקנה [יב] הגיע לוושט או לקנה חותך סימן אחד או רובו ורוב בשר עמו ובעולה שנים או רוב שנים אמרוה קמיה דרבי ירמיה אמר [יג] לא שמיע להו הא דא"ר שמעון בן אליקים משום רבי אלעזר בן פדת משום ר"א בן שמוע אומר היה ר"א בר' שמעון שמעתי בחטאת העוף שמבדילין [יד] ומאי לא יבדיל אין

הא כילד קודר את העור סביבות הזפק כמין ארובה ונוטל נולה ועור שכנגד הזפק עם הזפק אבל בלא קדירה לא שהעור נמשך אחריו ונוטל יותר: **וכן הוא אומר**. בשמשון והתם מפרש בהדיא דביד הוה: **מתני'**. דקתני הבדיל במליקת חטאת שמלקה בשני סימנין פסול דלא כרבי אלעזר: **שמבדילין**. שאם הבדיל לא פסל: **מאי בינייהו**. כלומר במאי קמיפלגי [טו]: **ת"ק סבר**. מילוי [טז] בתר הזאה בחטאת העוף מעכב וכיון דבעל כרחו ממלא דם אי אמרת מבדיל קעביד כל מעשה עולה בחטאת מליקה מובדלת ומילוי דעולה *מילוי הוא דעביד בה ולקמן (דף סו.) תנן דחטאת העוף שעשאה כמעשה עולה [יז] לשם חטאת פסולה: **ור"א בר"ש סבר לא מעכב**. הילכך אם רצה להבדיל יבדיל ולא ימלא לאחר הבדלה ולא עבד ליה מעשה עולה ואי משום דשינה בהבדלה כיון דלאו מעשה עולה מאי למימר [יח] בה חיתוך בשר בעלמא הוא: **ת"ג שהייה בסימן שני בעולת העוף איכא בינייהו**. בעולת העוף [יט] הצריכו ב' סימנים ושהה שיעור שהייה בין סימן לסימן איכא בינייהו אי פסיל בה [כ] בשהייה בין סימן לסימן כבהמה או לא: **ת"ק סבר שהייה בסימן שני בעולת העוף לא פסלה**. דלא דמי לשחיטת בהמה דטעמא דבהמה [כא] בעיא ב' סימנים משום דלא נפקא חיותא בסימן אחד הילכך שם שחיטה על שניהם [כב] אבל עוף בסימן אחד פסקא חיותא [כג] ועולת העוף מצות הבדלה בעלמא הוא דאיכא עלה אבל שם מליקה אינו חל אלא על הראשון ולא מהניא שהייה לפסול בשני וחטאת שהבדיל בה אע"ג דבלא שהייה אי אפשר בין סימן לסימן כדתני לקמן במתניתין שבתחילה חותך שדרה ומפרקת בלא רוב בשר הגיע לסימן חותכו ורוב בשר עמו והיא חתיכה רוב בשר [כד] אף על גב דאית ביה שיעור שהייה כיון דבעולה שהייה בין סימן לסימן לא פסלה אי [כה] עבדיה בחטאת עביד מעשה עולה בחטאת: **ור"א בר"ש סבר שהייה בסימן שני בעולת העוף פסלה**. הלכך חטאת שהבדיל בה כיון שא"א לה בלא שהייה בין סימן לסימן אין כאן מעשה עולה דבעולה שהייה ליכא ומחתך בשר בעלמא הוא: **רוב בשר מעכב איכא בינייהו**. ודכולי עלמא שהייה בעולה בסימן שני פסלה והכא בהא פליגי לת"ק חיתוך רוב בשר בחטאת [כו] לא מעכב (ג) אי לא מחתיך ליה ואי אמרת מבדיל עביד ליה שני סימנין בלא שהייה ויש כאן מעשה עולה [כז] ורבי אלעזר ברבי שמעון סבר רוב בשר בחטאת מעכב [כח] וחתיכתו אחר סימן ראשון הוא וכיון דלא סגי בלא שהייה בינתיים אין כאן מעשה עולה: **מכלל דבעינן רוב** [כט] **הבשר לכתחילה**. מדקמיפלגי בעיכובא מכלל דכולהו מודו לכתחילה בעי לחתוך רוב בשר אחר הסימן: **שדרה**. חוט השדרה: **מפרקת**. עצם הצואר: **בלא רוב בשר**. המקפת סביב כדאמרינן בהכל שוחטין (חולין דף כ:) נשברה מפרקת ורוב בשר עמה נבילה ומטמאה ואפילו מפרכסת הילכך אי הוה חותך רוב בשר קודם הסימן הויא [ל] ליה מתה ולא מהניא בה מליקה וסימנין הלכה למשה מסיני הן: **שנים או רוב שנים**. בהכל שוחטין (שם דף כא.) אמרינן שנים לרבנן רוב שנים לר"א בר"ש והתם פליגי בה בקראי: **אמרוה קמיה דר' ירמיה**. להך פלוגתא דהנך אמוראי דפליגי בטעמא דר"א ברבי שמעון: אין

***הבדיל** בחטאת ולא הבדיל בעולה פסול. בחטאת ניחא כדדרשינן בת"כ חטאת היא שאם מלקה שלא לשמה פסולה וה"ה דכל ששינה בה פסולה אבל בעולה קשה מנלן ועוד דמהקטרה ילפא מה הקטרה הראש בעצמו והגוף בעצמו [לא] אף כאן כו' ומה הקטרה אינה מעכבת אף הבדלה אינה מעכבת וכן קשה ממליקת [לב] *עוף שעשאה למטה כיון דעשאה למטה מהקטרה ילפא דון מינה ומינה וכי היכי דלא הקטיר למעלה כשר °לא מלק למעלה נמי כשר: ***כיצד** קרב המתיר. כל הנך משניות דהכא ודפ"ק דמכילתא ודמנחות צריכי לדקדק אמאי צריכי כולהו: **קעביד** מעשה עולה בחטאת. מה שזה למעלה וזה למטה לא חשיב ליה שינוי: **ורבי** אלעזר בר"ש סבר מילוי בחטאת לא מעכב. הילכך אם רצה להבדיל יבדיל ולא ימלא אחר הבדלה ולא עביד מעשה עולה [לג] ואי משום דשינה *בהבדלה [כיון דלא מילה] כמעשה עולה א"כ כי מבדיל הוי חיתוך בשר בעלמא כך פירש בקונטרס וקשה דבפ"ק דחולין (דף כח:) דדריש רבי אלעזר בר"ש כמשפט חטאת העוף מה להלן כשהוא [לד] אוחז הראש בגוף ומזה ויליף מיניה בעולת העוף שאין חותך אלא רוב שנים היכי יליף הא אי בעי מבדיל לגמרי בחטאת והיינו יכולין לפרש כשהוא [לה] אוחז הראש בגוף ומזה אם ירצה קאמר *ומדקאמר מה להלן בסימן אחד היינו שאם ירצה לא יחתוך כ"א סימן אחד אבל קשה מברייתא דהתם לעיל [לו] דקתני שנים או רוב שנים ומפרש התם שנים לרבנן או רוב שנים לר' אלעזר בר"ש לוקמה כולה כרבי אלעזר בר"ש דאי בעי שנים ואי בעי רוב שנים [לז] ובפרק העור והרוטב (שם דף קכג.) כמו גבי טלית שנקרעה רובה שוב אינה חיבור וטהורה ומוקי לה בטליה טבולת יום דכיון דלא חס עלה ולא טבלה ליכא למימר דילמא חיים ולא קרע רובה אבל כשאינה טבולת יום גזרינן ופריך אלא מעתה [לח] לרבי אלעזר בר"ש ליגזר *) דילמא לא אתי למיעבד *רובא והשתא [לט] אי אין אסור לחתוך כל השנים ל"ל למגזר שם כלל דילמא חיים ונראה לפרש כל סוגיא זו בהבדלה שלאחר הזאה אבל קודם הזאה לכולי עלמא לא פליגי דפסולה דאמר קרא לא יבדיל ודוקא רבי שמעון בן אליקים דלקמן אית ליה הך סברא לרבי אלעזר בר"ש דיכול להבדיל כל השנים ואפילו קודם הזאה ולית ליה איסור פסול בהבדלה כלל *דהא מפרש לא יבדיל דקרא אין צריך להבדיל וסוגיא דחולין פרק קמא (דף כח:) והיא דהעור והרוטב (שם דף קכג.) דלא כוותיה אלא כרב חסדא ורבה ואביי והכי פירושא דכולה שמעתא מאי בינייהו פי' מאי טעמייהו אמר רב חסדא מילוי חטאת העוף מעכב איכא בינייהו דרבנן סברי מילוי חטאת העוף מעכב וכשהזה עדיין לא נגמרה מצוותה הילכך כשהבדיל סימן שני לאחר הזאה לא חשיב מחתך בשר בעלמא ופסול משום שעשה מעשה עולה בחטאת שיש כאן הבדלה בשנים קודם מילוי כמו בעולה ור"א בר"ש סבר דמילוי אינו מעכב וכבר נגמרה כל [מ] מצוותן וכשמבדיל לאחר הזאה אינו אלא מחתך בשר בעלמא והשתא צ"ל [מא] דרב חסדא [סבר] דשהייה בסימן שני בעולת העוף לא מעכב דאי מעכב אמאי פסול לרבנן כשהבדיל לאחר הזאה אין כאן מעשה עולה שהרי שהה ואין הכשרה של עולה בכך ואי אפשר לו לעשות הזאה בין מליקת סימן ראשון לסימן שני שלא ישהה ורבה מפרש שהייה בסימן שני בעולת העוף מעכב איכא בינייהו דלרבנן לא מעכב ולרבי אלעזר בר"ש מעכב ואביי מפרש דרוב בשר מעכב איכא בינייהו ורבנן סברי רוב בשר לא מעכב ולכך זימנין דלא חתיך רוב בשר עם סימן הראשון [מב] (*מ"מ אסור להבדיל אפילו' לאחר ההזאה) גזרינן אטו היכא דלא חתך רוב בשר ור"א ברבי שמעון סבר רוב בשר מעכב ולכך לא פסל דאין כאן מעשה עולה שכבר חתך רוב בשר עם סימן ראשון וכשמבדיל לאחר ההזאה מתה עומד ומבדיל ופסול [מג] לאביי דפ"ק דחולין (דף כ:) דפריך תקפי לך עולת העוף דבעיא שני סימנין וכי מתה עומד ומולק ולית ליה טעמא דכדי לקיים מצות הבדלה והדר קאמר אמרוה רבנן קמיה דרבי ירמיה פי' הנך טעמי דרב חסדא ורבה ואביי אמר להו לא שמיעא להו הא דאמר ר"ש בן אליקים משום רבי אלעזר בן פדת אומר היה ר"א ברבי שמעון שמעתי שמבדילין בחטאת העוף ומאי לא יבדיל א"צ להבדיל פי' ולא צריכין לכל הנך טעמי [מד] דפריש רב חסדא ורבה ואביי ואף קודם ההזאה מותר להבדיל וא"ת דלדידהו דאסור להבדיל קודם הזאה ואפילו לרבי אלעזר בר"ש א"כ מאי קאמר לעיל מתניתין דלא כר"א בר"ש הא לכאורה מתני' קודם הזאה דומיא דרישא דקתני חטאת העוף כיצד היתה נעשית מולק ראשה ממול ערפה ואין מבדיל ומזה מדמה על

*) נ"ל דילמא לא אתי למיעבד רובא והשתא א"ה בשלמא אסור לחתוך כל השנים פריך שפיר דלא ליסגי ברוב מצומצם עד שיפסוק רוב הנראה לעינים פן יחוש לצמצם לפי שירא שלא יחתוך כל השנים אלא אי שרי להתוך כל השנים למה לי למגזר כו'. מתוס' חולין דף כח ע"ב ד"ה ואינו מבדיל

עין משפט נר מצוה

סייך למשנה דלעיל סד:

נג א מיי' פ"ז מהל' מעה"ק הל' כב:

נד ב מיי' שם פ"ז הל"ז:

נה ג מיי' שם הל"ו:

צ"ל עולה

[סייך למשנה דלעיל סד:]

בהבדלה כמעשה עולה אפ"ה כי כו' נ"ק

מסורת הש"ס

(חולין כא) [לקמן סו:]

צ"ל נמי מילוי

[מעילה ח:]

חולין כא. כח

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' וכיון דמצוי דם מעכב קעביד מעשה: (ב) שם מכלל דבעינן רוב כצ"ל ואות ד' נמחק: (ג) רש"י ד"ה רוב בשר וכו' לא מעכב אע"ג דלא מחתך:

◆

גליון הש"ס

תוס' ד"ה הבדיל כו' לא מלק למעלה נמי כשר. עיין ת"י יומא דף ג ע"ב ד"ה אי מה מילואים:

ס"א זה אינו וה"ג קודם הזאה וכשמבדיל אחר הזאה יש כאן מעשה עולה בחטאת ואפילו חתך רוב בשר עם סי' ראשון גזרינן כו' וכן הוא בתוס' חולין דף כח. וע"ש וג"ק גורס כגירסא זו רק הוסיף קודם תיבת גזרינן מ"מ אסור להבדיל אפילו אחר הזאה דגזרינן אטו וכצ"ל

◆

שיטה מקובצת

[א] אין שיסוע: [ב] עי' בהשמטות בסוף המסכת: [ג] מיצוי עיין דף נ"ב ע"ב: [ד] וכיון דקא מצי לדם כי מבדיל קא עביד: [ה] לא מעכב הילכך מחתך בשר: [ו] תיבת מעכב נמחק: [ז] לא פסלא. תיבת מעכב נמחק: [ח] סבר פסלא וכיון. תיבת מעכב נמחק: [ט] העוף פסלא תיבת מעכב נמחק: [י] דבעינן רוב בשר: [יא] אין דתניא: [יב] לקנה חותך ס"י הגיע לוושט או לקנה חותך: [יג] לא שמיע להו כו'. לפרש"י ה"פ לא שמיע להו להאי טעמא דמפרשינן אינו צריך להבדיל א"כ לא צריכין לטעמיה דלעיל דהא לא אסר רחמנא להבדיל כלל ולפר"י ה"פ לא שמיע להו כו' דלפ"ז מותר להבדיל אף קודם הזאה ואמוראי דלעיל אמרי דדוקא לאחר הזאה מבדיל אבל קודם הזאה [לא] מפרשים לקרא כמשמעו דל"א יבדיל דאסור להבדיל והשתא ההיא דפ"ק דחולין דשנים לרבנן ורוב שנים לראב"ש וכן דההיא דהעור והרוטב היינו לאמוראי דלעיל ולא כר"א בן פדת: [יד] שמבדילין בחטאת העוף ומאי: [טו] קמיפלגי ומאי טעמא דראב"ש הס"ד א) ומה"ד מיצוי חטאת העוף כו' דבחטאת העוף יש הזאה ומיצוי ובעולת העוף ליכא הזאה ומה דאמר קרא לא יבדיל היינו בשביל שלא יעשה מעשה עולת העוף בחטאת העוף: [טז] מיצוי דבתר הזאה: [יז] עולה אפילו לשם חטאת פסולה ואע"ג דבחטאת לא סגי בלא הזאה ובעולה ליכא הזאה מ"מ קרינא ביה שפיר מעשה עולה הואיל וכה"ג כשר בעולה והא דאמר בעולה ונמצה דמו אין זה כי אם למצוה כמו שאפרש לקמן: [יח] מצי למימר ביה מעשה עולה חיתוך: [יט] העוף הצריכה ב': [כ] בה שהייה: [כא] דבהמה דבעי ב': [כב] שניהם ופסלא שהייה בשני אבל: [כג] חיותה וסגי לגבי שחיט' והבדלה בעולת העוף מצוה בעלמ' היא: [כד] בשר אי אפשר דלית ביה שיעור שהייה אפ"ה כיון דבעולה: [כה] אבדיל בחטאת ע"י שהייה עביד ותיבת עבדי' נמחק: [כו] בחטאת עם סימן ראשון לא מעכב וזימנין דלא מחתך ליה ותיבות אי לא נמחק: [כז] עולה ס"א ואפילו מחתך ליה רוב בשר כיון דאי בעי לא עביד מעשה עולה שפיר קרינא ס"א ואפילו כשמחתך ליה לא הוי מעשה עולה מ"מ גזרינן הא אטו הא. ור"א: [כח] תיבות וחתיכתו אחר סימן ראשון הוא נמחק: [כט] רוב בשר לכתחילה כו' מודו דלכתחילה: [ל] לה מתה: [לא] בעצמו אם כן מה הקטרה אינה מעכבת: [לב] ממליקת עולה שעשאה למטה דכיון דמהקטרה ילפי נימא דון מינה ומינה: [לג] ואי משום דשינה בהבדלה כיון דלא מצית למימר כמעשה עולה א"כ: [לד] כשהוא אחוז בגוף מזה ויליף: [לה] אחוז הראש בגוף מזה אם ירצה קאמר והא דקאמר התם אי מה להלן: [לו] לעיל מינה דקתני: [לז] שנים כיון דמחטאת לא ילפינן רק דאינו חובה להבדיל וע"ק דבפ' העור והרוטב: [לח] מעתה ס"א עולת העוף לראב"ש ליחוש דילמא חיים עליה ולא יעשה רוב שנים: [לט] והשתא בשלמא אי (תיבת אין ל"ש) אסור לחתוך כל השנים פריך שפיר דלא ליסגי ברוב מצומצם עד שיפסוק רוב הנראה לעינים פן יחוש לצמצם לפי שירא שלא יחתוך כל השנים אלא אי שרי לחתוך כל השנים בעולה לגמרי א"כ מאי יש לחוש הלא יכול למלקו עד שיהא ברור לו שיש רוב שנים ואם יעלה בידו שימלוק כל השנים מ"מ כשר הוא ולמה לי למיגזר שם כלל דילמא חיים אלא ש"מ דבעולה קאמר דוקא רוב שנים ולא יבדיל לגמרי משום דילפינן מחטאת דאסור להבדיל: [מ] כל מצוותה: [מא] צ"ל לרב חסדא דשהייה: [מב] הראשון דקודם הזאה וכשמבדיל אחר הזאה יש כאן מעשה עולה בחטאת ואפילו חתך רוב בשר עם סימן הראשון מ"מ אסור להבדיל אפילו לאחר ההזאה דגזרינן אטו היכא: [מג] ופסול וכה"ג בעולה לאו הבדלה הוא דאביי לטעמיה דאית ליה הכי בפ"ק דחולין: [מד] דפרישו דבפירושא דקרא פליגי דלמר שרי ולמר אסור ואפילו קודם הזאה פליגי וא"ת ולרב חסדא ורבא ואביי אמאי מוקי מתניתין דלא כראב"ש הא לכאורה כו' ומהיבות רב חסדא כו' עד תיבת הא לכאורה נמחק:

א) אולי צ"ל ס"א גרס כרש"י מילוי חטאת העוף דבחטאת כו'